

Yönetim Sürecinde Yenge Faktörü

— Serdar Adem · 22 Haziran 2018

Yönetimde yengenin ne ilgisi var demeyin. Var, hem de öyle yakından ilgisi var ki, anlatsam hayal bile edemezsiniz. Ama tabii yaşayan bilir, demişler. Başınıza gelmemişse, daha önce hiç böyle bir deneyim yaşamamışsanız; ilk zamanlar kabullenmekte biraz sıkıntı yaşayabilirsiniz.

Yengenin yönetimde etkisi konusunda akla ilk gelen Hürrem Sultan olmalıdır. Bir dönem Osmanlı İmparatorluğu'nu parmağında oynatan Hürrem Sultan yengemiz, bu eylemi meslek haline getiren bir uzmandır.

Gözünüz yükseklerde. Yükselmek istiyorsunuz. Devlet katında ya da özel sektörde fark etmez. Herhangi bir kademedede idareci ya da şef olmak istiyorsunuz. Kendinize bir türlü hiçbir makamı yakıştıramıyorsunuz.

Ama kimse kimseye Allah rızası için böyle bir imkanı başılamaz. Bunu da biliyorsunuz. Diyeceksiniz ki kaçınıcı asırda yaşıyoruz. Yöneticiliğin belli şartları yok mu? Yok efendim, güneş ne kadar gerçekse, bu sözüm de o kadar gerçek. Peki, sınava, diplomaya, kıdeme de değer veren olmaz mı? Olmaz efendim olmaz. Kendinizi ne diye boşla hırpalıyorsunuz. Olmaz.

Yönetmelikler, tüzükler, yönergeler... Bunların hepsi kağıt üzerinde değer bulur. Uygulama noktasında hiçbirinin beş paralık değeri olmaz. Sonuçta yasa dediklerinizin uygulayıcısı insan olduktan sonra. Tiyatroda kulis adı verilen bir terim vardır. Kulis sahnenin gerisinde ve yanlarında bulunan bölüme verilen addır. Kelime aynı zamanda bir amaca ulaşabilmek için ilgili kişiler arasında özel çalışma yapılan yere anlamını da taşır.

Hayat tiyatronun bizatihi kendisidir. Hatta belki tiyatro hayatın yaşanmışlıkları içinden seçilen bölümlerin bir kez daha gözler önüne serilmesine yarayan bir edebi tür olarak değerlendirilebilir.

Hayat bir tiyatroya, kulisi olması da gerekir. Dolayısıyla hayatın geri planı, arka cephesi diyebileceğimiz kuliste formel ilişkilerde fark edemeyeceğimiz birtakım oyunlar oynanır. Hayat sahnesine kader metninde olmayan yeni perdeler eklenir ve danişıklı dövüş kabilinden önceden tahmin edilemeyen senaryolar tatbik edilir.

İşte yenge bu noktada devreye girer. Ön çalışma aile tanışmasıyla başlar. Atamadan sorumlu yöneticinin ailesiyle tanıştıktan sonra gerisi yengenin maharetine kalmış. Ağzı iyi laf yapıyorsa, yenge hanımefendinin ağzından girip burnundan çıkabiliyorsa; hiyerarşik kademeleri kedi kıvraklığıyla ikiye üçer tırmanabilirsiniz.

Ara sıra elinize beyefendiye yakışacak pahalı hediyeler alıp; ailecek ziyaretine gidersiniz. Halka açık her yerde yaptığınız gibi kendilerini üstün meziyetlerinden dolayı övmeyi sakın ha unutmayın. Her fırsatta kendisine beyefendi diye hitap ederek tazimde bulunmayı da zinhar unutmayasınız. Ziyaretin ilerleyen dakikalarında beyefendiyle bir köşeye çekilin. Siz kendinizi beyefendinin hoşlandığı kalıpta takdim etmeye çalışırken bırakın yenge de hanımefendiyi dolduruşa getirsin.

Aslında sizin fazla bir şey yapmanıza gerek yok. Yenge hanımefendi zaten eşinin baş döndüren mevkisi karşısında aile içinde incinen gururunu onarabilmek adına bir şeyler yapma gayreti için çırpınmaktadır.

Eşinizin marifetiyle yenge hanımefendinin gözüne girip takdirlerine mazhar olmayı becerebildiyse mesele bitmiş demektir.

Yine de çorbada tuzum olsun dersiniz; yönetici beyefendinin yaşantısını taklit etmeye çalışın. Çok faydası olduğunu bizzat gözlerinizle göreceksiniz. Yöneticiniz akşamcı mı, siz de ufaktan içmeye başlayın. Muhafazakar biri mi, özellikle aynı safta ibadet etmeye çalışın. Beğendiği yazarın bir kitabını elinizde gezdirin. Ne bileyim mesela tuttuğu takımın renklerini üzerinizde bulundurmaya çalışın. Gerisi çorap söküğü gibi gelir.

Haa, çalıştığınız yere sizden sonra geldiyse ev tutmasına ön ayak olun. Tuttuğu evin temizlenmesi için yardım edin. Kendiniz temizleyin demedim. O kadarı da fazla. Hem o kadar yüksek mevkie gelebilen kişi belirtileri bu kadar açık olan yalakalığı şıp diye anlar. Bu sefer planınız ters tepebilir. Yardım etmekte ısrar ediyorsanız; temizlikçi bulun yeter.

Yönetici beyefendi araba mı alacak, hemen devreye gireceksiniz. Gerekirse alım satım gibi küçük masrafları kendi cebinizden yapın. O kadar ucuz mu makam mevki kadastro etmek? Arabası bozulursa biazahmet siz götürün tamirciye. Bir gün de mangal keyfinizden vazgeçin artık.

Sonrası Allah kerim... Dileyin ne dilerseniz. Yöneticiliğin en kralı emrinize amade...